

ЗВЯЗДА

Орган ЦКіМККП(б)Б, ЦВКіСНК БССР

№ 144 (5818) 24 чэрвеня 1937 г., чацвер ЦАНА 10 КАП.

МОСКВА 19
УД. Ф. 2713. 10 ИИ. ТУТ
СООБЩАЮЩИМ ПРАВА
12 38 2

Зайтра ў чырвоную сталіцу—Маскву вяртаюцца ўдзельнікі
паўночнай экспедыцыі, паказаўшыя бліскучы ўзор большэвіцкай
мужнасці і героіства.

Палкае прывітанне слаўным заваявальнікам Паўночнага полюса,
дастойным выхаванцам вялікага Сталіна!

Удзельнікі Паўночнай экспедыцыі: начальнік экспедыцыі акад. О. Ю. Шмідт; камандзіры паветраных караблёў: Герой Савецкага Саюза Н. В. Вадан'ява, В. С. Малакаў, лётчыкі А. Д. Алексееў і П. Мезурук і П. Г. Галавін.

СЛАВА ГЕРОЯМ!

На безгранічных дэляных прасторах Паўночнага полюса горда развіваецца чырвоны сцяг нашай вялікай радзімы. Большэвікі—на Паўночным полюсе! Паўночная экспедыцыя на чале з слаўным камісарам О. Ю. Шмідтам вяртаецца ў чырвоную сталіцу—Маскву. На дрэйфуючай льдыне ў раёнах Паўночнага полюса асталіся чэпверца атэжычных азімшчыкаў, «срэмных, самаадданных герояў навуки. На полюсе б'е крышай навуковае жыццё. Тры совецкія лётчыкі—Герой Савецкага Саюза—т. Чкалаў, Байдукоў і Белякоў праз «паўночныя непрыступнасці» прарваліся ў Паўночную Амерыку, скарацілішы першыя практычныя рэзультаты заваявання Паўночнага полюса. Есць чым захапіцца!

Славойныя, ладанчыны радзімы на падарыш зямлі выкаляюць законнае пачуццё гонару за нашу вялікую краіну, за нашых слаўных вучоных, за нашу авіяцыю, за нашу сацыялістычную прамысловасць, стварыўшую выдатныя машыны. Вялікі лётчык сумы чалавечы, ладанчыны даследчыкі Арктыкі імкнуліся пранікнуць у цэнтральныя палярныя басейны, раскрываць тайны «фабрыкі прыроды», расшчыфраваць гэту будую лямку на карце свету. Трупны асобныя смельчакі асяліліся на Паўночнага полюса.

УВЕСЬ СВЕТ ЗАХОПЛЕН АДВАГАЙ СОВЕЦКІХ ЛЕТЧЫКАЎ

Цэнтральны камітэт компартыі ЗША вітае герояў НЬЮ-ЁРК (буйнейшы парты ЗША), 22 чэрвеня. (ТАСС). Орган компартыі «Дэйлі уоркер» публікуе прывітанне плянума Цэнтральнага камітэта комуністычнай партыі ЗША героям-лётчыкам т.т. Чкалаву, Байдукоў і Белякоў. У прывітанні гаворыцца: «Плану з радасцю і годнасцю вітае вас, нашых героічных таварышоў, на пачатку гэтага гістарычнага пералёту, які з'яўляецца выдатным трыумфам геніяльных дасягненняў совецкай навуцы і авіяцыі. Уся Амерыка, увесь свет захапляюцца вашым дудаўным поўгівам за заваяванню на гэтага часу непераможных раёнаў Арктыкі. Такія поўгігі могуць мець месца толькі ў краіне сацыялізма пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі і яе выдатнага геніяльнага правядыра таварышта Сталіна. ... Няхай фашысцкія ворагі Савецкага Саюза шалеюць, у той час як увесь свет радуецца гэтаму апошніму прыкладу пераўзвышанай і перамагальнай навуцы і авіяцыі Савецкага Саюза і партыі Леніна—Сталіна. Мы можа паціскаем вашы рукі, дарогія таварышы, у гэты патрыятычны момант і вітаем вас на амерыканскай зямлі».

ДЭЛЕГАЦЫЯ З'ЕЗДА АРХІТЭКТАРАЎ У СОУНАРКОМЕ СССР

23-га чэрвеня дэлегацыя Усесаюзнага 1-га з'езда совецкіх архітэктараў у складзе 35 чалавек была прынята ў Соўнарком СССР т.т. В. М. Малаганам і В. Я. Чубарам. На прыёме прысутнічалі тавасма т.т. Стэцік А. Л., Вуганін Н. А., Кержанюў П. М., Гінбург С. З. У часе гутаркі, у якой прынялі ўдзел т.т. Малагаў, Чубар, Вуганін, архітэктары т.т. Веснін, Шчусеў, Юфан, Шчуко, Чарышаў, Якаўкоўскі (Масква), Руднеў, Ільін (Ленінград), Дадашоў (Азербайджан), Курдыні (Грузія), Новікаў (Харкаў) абдэліся абмен думкамі па пытаннях архітэктурнага будаўніцтва і ўдзелу архітэктараў у гэтай справе. Тав. Малагаў паставіў перад архітэктарамі рал актуальнейшых пытанняў нашага будаўніцтва, асабліва завастрыўшы ўвагу на неабходнасці ўважліва асвоіць выдатныя дасягненні, якія абстаўляюць шырокую масу насельніцтва, а імяна: жылывыя, школьнага, аселянага, бальнічнага, фабрычна-заводскага, коммунальнага і т. п. аданачыўшы, што выдатныя архітэктары нярэдка на-паўсюці староняцца гэтай, самай патрэбнай для нашай дзяржавы, справы, залішне захапляючыся прэстамі палацаў, тэатраў. Далей было ўказана на неабходнасць змагацца за даступнасць і саматужніцтвам у будаўніцтве, на неабходнасць укаранення ў будаўніцтва механізацыі і новай тэхнікі, шырокага скарыстання дасягненняў еўрапейскай і амерыканскай будаўнічай тэхнікі. Тав. Малагаў паказваў, што перад архітэктарамі ў нашай краіне адкрыліся найбольшыя магчымасці ў рабоце, магчымасці павялічыць сілбу ў стварэнні гіганцкіх пабудов і масавым будаўніцтве набаванага раёнаў напштаў. Аваншчыны рэвалюцыйнае змяненне справы паўнаўзвышанай выканання выдатна ад буржуазных прадрасудкаў, тав. Малагаў указаў на неабходнасць паленіць паўнаўзвышанай архітэктурных кадраў. Як сэрэднік, так і вышэйшых. У заключэнне тав. Малагаў выказаў упэўненасць, што Усесаюзна з'езд совецкіх архітэктараў сфармулюе сесе пажаданні аб мэрэўзвышаных, накіраваных на паленіцтва будаўніцтва і архітэктурнай справы, і паспяхова выканае сесе важную задачу. (БЕТА).

З самага пачатку экспедыцыі на Паўночным полюсе кожны совецкі партыёў упушчана чэкаў паспяхолага выканання задання. Краіна верыла сваім адважным сынам. Яна ведала, што нішто не спыніць бесстрашных лётчыкаў і мужных вучоных: ні пурга, ні туманы, ні дэляныя таросы, што яны з гонарам выкананне сталінскае заданне, яны пераможны. Тое, што сталіні большэвікі, што ўважліва ялікі лётчыкі не можа не быць выкананым.

Камітэтычны свет сустраў весткі аб высахы экспедыцыі на Паўночным полюсе, аб падзеі «АНТ-25» і Паўночную Амерыку за зможным пачуццём зліўлення, захаплення і страху. Гэты большэвікі здольны на ўсё. І сапраўды—заваявалі ў бізмазным палярным басейне саюзі векавечных льдоў маленькі лагер на дрэйфуючай льдыне; зліўшы пажыкі самадэстаў аўцішны на імпрывізаваным аэрадроме—каму на сілах такая зліўка!

Вішаванне ваеннага міністэрства ЗША совецкім героям-лётчыкам

НЬЮ-ЁРК, 22 чэрвеня. (БЕТА). На імя паўпраца СССР тав. Траяноўскага атрымана наступная тэлеграма: «Ад імя ваеннага міністэрства ЗША і шпіную трох совецкіх лётчыкаў з іх паспяховым пералётам Маскву—Злучаным Штатам, які акрывае новую эпоху. Мэлін Кроўг, начальнік штаба арміі ЗША».

Старшыні РВК Шалапёнку

Згодна атрыманых вестак, ваш намеснік, замест выканання тэлеграфічна дэ-рэтывым СНК 18 чэрвеня аб неадкладнай арганізацыі закупкі бульбы для Масквы і Ленінграда, безадкана аднесіа да гэтага важнага задання, перадаўшымі готу справу іншым работнікам. У выніку раён да гэтага часу не закупіў ні адной тоны бульбы. Папярэджанне, што ў выніку некупіраўлення становіцца з закупкай і атруцкай бульбы і небезбепачна выканання плана па ўстаўленага тэрміну выкутаны будзем мець спецыяльнае сужэнне аб вас па паслужышч СНК. Старшыня СНК БССР Д. ВАЛКОВІЧ.

Сусветны рэкорд

ТОБЮ (сталіна Японіі), 23 чэрвеня. (БЕТА). Газеты ўказваюць, што, агода паларычных даных, Чкалаў, Байдукоў і Белякоў устанавілі новы сусветны рэкорд ладанчыны беастанавачнага пералёту. Усе газеты публікуюць ітэраў Чкалава аб поўгім магчымасці ўстанавлення рэгулярнай лініі паветраных аэрыс прапаўно. Газета «Джэпан кронікл» піша: «Судуоны пералёт совецкіх лётчыкаў уводзіць ў гісторыю авіяцыі як выдатнае дасягненне, роўнае па сваёму значэнню першым па-дэтам братаў Райт, першым паўлетам Блэрэ-праз канал і першаму паўлету Джона Аляко і Браўна праз Атлантычны акіяў у 1918 годзе».

удзельнікі палярнай экспедыцыі ў АРХАНГЕЛЬСКУ

АРХАНГЕЛЬСК, 23 чэрвеня. (БЕТА). Учора ўдзельнікі герайнай палярнай экспедыцыі О. Ю. Шмідта ўвесь дзень адначывалі. Увечары большасць удзельнікаў экспедыцыі была на спектаклі «Чыю Чыю Сань», які ставіцца гастролёўчыкам у Архангельску тэатрам імя Нёміроўіца-Давыда. Публіка бурна вітала слаўных заваявальнікаў полюса, якія з'явіліся ў гледацельнай зале. З адзіным словам ад імя экспедыцыі выступіў Отто Юльевич Шмідт.

ПЕРАД СУСТРЭЧАЙ ГЕРОЯЎ

МАСКВА (Ад нашага спец. нар.), 25 чэрвеня пмытаноў у Маскву з Архангельска ўдзельнікі экспедыцыі на Паўночным полюсе. Прапоўныя сталіцы выкутаны тарачую сустрачу героямі Арктыкі. У Гаўлаўночэрматляку вышаму карэспандэнту паведамілі: — Сустрача абудзешца на аэрадроме імя Фрунзе ў 5 гадзін дня. Аэрадром упрыгожывацца логунгамі, сідгамі, ладанчыны партрэтамі. Будуюцца трыбуны для ўдзельнікаў экспедыцыі, іх самай і зятропшаных. Трыбуны ўпрыгожывацца партрэтамі правядыроў партыі і ўрада, партрэтамі ўдзельнікаў экспедыцыі і азімшчыкаў на льдыне. Мастакі афармляюцца ўяша па ад аэрадроме імя Фрунзе за пэтра горада, на якой прадэцкі слаўныя героі-палярнікі, Мітынг, які абудзешца на аэрадроме, будзе транслявацца па радыё. Чырвопад сталіна дастойна сустрапае адважных сыноў нашай сацыялістычнай радзімы. С. ГАЛІН.

ВЫКАНАЦЬ ВАЖНЕЙШАЕ ЗАДАННЕ

Атрузка бульбы пролетарскім цэнтрам—Маскве і Ленінграду—важнейшае палітычнае заданне. Кіраўнікі ралу раёнаў нашай рэспублікі да гэтага часу не хопуць разумець гэтага і ўпарта зрываюць выкананне плана. У прыватнасці, на шлях прамога пелывавання баявога заланна партыі і ўрада сталі ў Бірэзінскім раёнаўнаком. Не гледзячы на рад ука-занняў і сігналы друку, у РВК усяляк адвільваюць ад непасрэднага пагадну і кіраўніцтва атрузкай бульбы пролетарскім цэнтрам з Бароўскага раёна. Па апошнім плану Савета Народных Камісараў БССР, Бірэзінскі раён павінен быў атрузкі Маскве 400 тон бульбы. Пры жаланні правяць гэты план можна было перавыканаць. Тым больш, што да отымування закупак у раён было паслала 100 вельсіцелаў і інш. тавары. Але ні старшыня РВК Шалапёнак і нішто інашы і палым не паварушыў, каб сөөчашова закончыць атрузку бульбы. Больш таго, 18 чэрвеня намеснік старшыні РВК атрымаў тэлеграфічнае ўказанне ад старшыні СНК БССР тав. Валковіча аб неабходнасці мабілізаваць усе сілы для выканання плана атрузкі. Трэба было арузкумець, што справа ідзе не ўпустую. Трэба было самому ўважліва за работу, уважліва ў сутнасці справы. Аднак ён уваа не да-

СУСТРЭЧА ДЭЛЕГАЦЫІ ДВУХ ІНТЭРНАЦЫЯНАЛАЎ У АНЧМАСЕ

ЖЭНЕВА (горад у Швейцарыі), 22 чэрвеня. (БЕТА). Учора ў Анчмасе сустрапілі дэлегацыі Другога і Комуністычнага Інтэрнацыяналаў. Нарада, якая пачалася ў 20 гадзін, пелывалася амаль да 23 гадзін. Пала нарды сакратар цэнтральнага камітэта французскай компартыі праявіў сэрбразумнае журналістам наступнае паведамленне: «Старшыня Ле-Брукер і сакратар Фрыц Ахлер ад Сацыялістычнага Рабочага Інтэрнацыянала і дэлегацыя Комуністычнага Інтэрнацыянала ў складзе Марсэля Камана, Чэка, Далема, Галло і Банто сустрапіліся ў Анчмасе 21 чэрвеня ў 20 гадзін. Як было ўмовеана, яны абмяніліся думкамі аб найбольшым спосабах аказваць сумеснае патрыманне Іспаніі ўжо, збо негатыўных трыўнаў. Гэта пажаланне неабходна больш, чым калі-небудзь, зараз, пасля звароту Іспаніі рабочых арганіза-

ПЕНУМ МЕНСКАГА ГОРСОВЕТА

Учора ў клубе імя Сталіна адбыўся пленум Менскага гарадскога савета. Пленум вызваліў аб абавязку старшыні гарадскога савета тав. Жуконіча ў сувязі з пераходам яго на іншую работу. Старшыней і членам працідума горсаве-

ХОД СЕЛЬСНАГАСПАДАРЧЫХ РАБОТ ПА БССР

На даных справаздачна-статыстычнага аддэла Наркомаўна БССР на 20 чэрвеня г. г. па калгасках рэспублікі скошана 12,4 проц. натуральных сенажаёў. Прырост за чацвёртую паліўніку чэрвеня склаае на 7,3 проц. Асобныя раёны, як Грокі Чырвоныасаботскі, Ляданскі, Старобінскі, Жыткавінскі скасілі ад 55,9 проц. да 36,5 проц. урэх сенажаёў. Слаба разгортывацца сенажаёўне ў калгасках Хопімскага раёна, дзе скошана толькі 0,6 проц.; Касцюковічскі—0,9 проц., Чачэрскі—1,4 проц., Чырвонаяпольскі—1,9 проц., Кармянскі—2 проц. і інш. Плян сілывавання па калгасках выканан толькі на 6,9 проц. Круглянскі, Шклоўскі, Уздзенскі, Чэрвеньскі, Дзяржынскі, Баггольскі, Палешчанскі, Дамалавічскі і Смаленскі раёны не засіласалі ні аднаго кілаграма залёнага корма. Слаба разгорт-

ПЕНУМ МЕНСКАГА ГОРСОВЕТА

Учора ў клубе імя Сталіна адбыўся пленум Менскага гарадскога савета. Пленум вызваліў аб абавязку старшыні гарадскога савета тав. Жуконіча ў сувязі з пераходам яго на іншую работу. Старшыней і членам працідума горсаве-

та аднагалосна абран член горсавета тав. Бузельскі Р. С., які за гэтага часу працаваў народным камісарам унутры БССР. Пленум увёў ў сілу працідума горсавета члена горсавета, другога сакратара Менскага гарадскога камітэта КН(б)Б тав. Літвіна.

Літвінская каміюнацыя імя Шмідта ЛРТ-ВЕА-12

Слава адважным заваявальнікам Паўночнага полюса!

М. В. ВАДАП'ЯНАУ
Герой Савецкага Саюза

СТАРТ

Нарэшце, наш метралаг Барыс Львовіч абяраў добрую нагоду ад в. Рудольфа да самай Адырмы. Вечарам 14 чэрвеня і даў распадзенне падыграваць самалёт да 4 гадзін заўтрашняга дня. На жаль, у назначаны час вылезла зноў не ўдалося. Ніжэй воблакамі закрывала купал вострава, на якім знаходзіўся наш аэрадром. Мы чакалі прасянення і былі напачатку.

У 9 гадзін у воблаках стварыўся раўня, бліснула сонца. Не трапічы ні хвілін, запусцілі матары. Я першым пайшоў на ўзлёт. Сячэ лініі і пукі. Машына не развівае хуткасці больш 60 кілометраў. Пры такой хуткасці не адарвацца. Я накіраваў самалёт накірава. Гэта дамагалося развіць хуткасць і адарваць самалёт ад зямлі. За мной стаў падмакіна Молакаў. Але ў яго самалёт быў больш загрузан. Не дабегавшы метраў 300 да арыва, ён быў вымушан выключыць матар. Тое-ж самае атрымаўся і ў Галавіна. Алексееў не бачыў, што за гарой спыніўся самалёт Молакава. Пайшоў у тым-жа напрамку, але сустрэў на дарозе самалёт і таскама сымніў матар.

А купал зноў закрываў воблакі. Набраўшы вышыню паўтары тысячы метраў, я каля двух гадзін кружыўся над воблакамі, разлічваючы і чакаючы таварышоў. Самалёту не было. На разліч павержамі, што нагоду на Рудольфа пусцілі і самалёт вылезе, не раўня, як праз гадзіну.

Што рабіць? Яшчэ гадзіну чакаць у павятрах? А раптам яны не змогуць вылезці, калі нагоду пачне павятраць далей? Параліліся ў Швелевічы і рапшылі сядзіцца ашоў.

Напружаны ў аблоках воблакамі паміж вострава Рудольфа і вострава Карла Алексеева, сёў насам.

Пры спробах вылезці кругі раўня пачаліся настолькі, што за сёў метраў не было ніякіх пастаўленага сляжка. Сталі чакаць прама на старце. Ніжэй вылезень не трапілі. Чакаць задалося да вострава. Намыта падняліся воблакі. З купала стала відаць мора. Рапшылі, з купала Молакаў вылезці першым, бо самалёт у яго ніжэй за ўсіх. Не паспееў Молакаў запусціць матары, вецер змяніўся на 180 градусаў. Купал зноў пачалі задымаць воблакі. Молакаў пайшоў на старт, рапшылі выкарыстанні вядлікі накірава на аэрадром на базу. Самалёт Молакава ў павятрах. За ім пайняўся Галавін. Трыцін вырнула Алексееў. Аэрадром закрывае, і мы не бачылі, як пайняўся Алексееў. Купал закрывае камячкова. Што-ж рабіць? Папер яны мяне будуць чакаць у павятрах.

Отто Юльевич і флагманскі штурман Спірын паглядзелі паўкола, але нічога не ўбачылі, апрача ляжачых у бачу бочак. Выезд у лок самалёта, стаў на крыло, паглядзеў паўкола, стараючыся ўбачыць які-небудзь сродак армянташы, каб вытрымаць прамаю. Зноў навокал туман. Жэз, я разлічыв сляжкі. Яны былі растаўлены на палы кілометр. Значыць, не ўсё згубана. Я рапшылі узляпнеў у тумане. Усё занялі свае месцы. Сляжок за сляжком мільтаючы пад левым крылом, а хуткасці самалёт не набірае. Вось ужо і вахі, а хуткасці няма. Калі сымніць, навал не змагу вылічыць машыну. Ды і наогура ці спыніцца яна? Матары гудзіць. Я моцна рануў ручку на себе. Самалёт быўшан хто спябануў бізюном. Ён падскочыў, рануў наперад. Хуткасць нарастае. Павярнуў ручку, і дзяжла машына на павісаў ў павятрах.

Убачылі ільзіны, мора. Набраў хуткасці 170 кілометраў. Не растартаючыся, прабіваеце ўверх, і праз некалькі хвілін накіравае сонца. Павярнуў самалёт налева. Бачым, на вышыні ў 1.000 метраў азін за другім кружачка той самалёт, чакаючы нас. Набраўчы вышыню, пайшоў у напрамку да іх.

Да самай Новай Зямлі мора мы не бачылі. Яно было адкрыта супрацьнымі воблакамі. Новую Зямлю ўбачылі кілометраў за 100. Найбліжэй ўжо берага Карскага мора. Праз сем гадзін з мінуўшай — Адырма. Без пасадкі пробіла 1.400 кілометраў.

ВЯЛІКАЯ ЭПАПЕЯ

Савецкія лётчыкі ўсталявалі нямада бліскучы рэкордаў. Нашы вучоныя на чале з тав. Шмідтам прадыквалі завесу над вялікімі тайміна Арктыкі. Але іе для рэкордаў, не для таінай сенсацыі робяцца ў нашай краіне лётчыкі. Натхняючы вялікімі Сталіным, ажурваючы яго ўвагай і клопатамі, савецкія людзі служылі справе цывілізацыі і прагрэса. Паўночны полюс узяў мужнасцю нашых савецкіх людзей, выдатнай якасцю нашых машын, доблесцю і воляй народаў, дайма таіх адважных сямей, які Шміт, Валод'янаў, Молакаў, Панаіна, Кронкеў, узяў існай мудрасцю правадзяра нашай краіны, прапанаваўшага геніяльным план асваення Арктыкі.

Але большымі не спыняюцца на палове шляху. Не паспела экспедыцыя вярнуцца на матары, як тры Герой Савецкага Саюза — Чалазай, Байдукоў і Белькоў зроблі гіганцкі прыжок праз полюс з Еўропы ў Амерыку. Праз хурмы тундры цяпярага круга, праз вечныя льды Паўночнага Дэдвігата акіяна, праз храбры скалістых гор прасявілі яны чароным сніг нашай радзімы, залучылі павяртанай траідай два кантыненты. Гэты падвечайны пералёт — першы практычны рэзультат заваявання полюса.

Толькі пры такіх сістэматычных і ўпартым паступленні на Арктыку, якое вылічыла ўсекія эфектыўна і рокаворныя палётны, накіраўшы гэты вольт і даў магчымасць паставіць у парадок для таіх залучыч, як высадка на Паўночны полюс дрейфуючай экспедыцыі і палёт праз Паўночны полюс акупажа «АНТ-25».

Ф. Б. ФАРЫХ,
Лётчык-штурман.

РЭІС ФЛАГМАНА

...Унізе — адпастайшыя белыя палы многаствягла льду. Самалёт «СССР-170» кружыць над Паўночным полюсам, шукаючы месца для пасадкі. Мы знаходзіліся ніжэй воблакаў, якія накірава на вышыні 650 метраў. Над воблакамі сонца не было, і рассяненне святла ніякіравала ўсё мясцовасць, робячы не-

М. В. ВАДАП'ЯНАУ

прыкметнымі рапакі і таросам. Патрэбна была роўная крыга, зольная вытрымаць самалёт з грузам у 24 тоны.

Вадан'янаў зрабіў тры кругі. Нарэшце, мы аблюбаваці крыгу. Спірын скінуў дымовую ракету, каб вызначыць напрамак дэру. Яшчэ круг — і мы лезем на пасадку. Я зірнуў на таварышоў. Некалыкі мінут назад усё мы былі радэсна ўбачыліся. Папер хурмы твары і напружанае чакаанне. Надышоў рапучы момант.

Зверху здалося, што выбранае намі поле ажуржана невялікімі маршчыністымі сляжкамі. Калі самалёт апусціўся ніжэй, мы ўбачылі, як на нас з усіх бакоў пайнялі вейтарыны дэлачы горы. Яны свядчылі аб моцнасіх таросістых лёдах і ў той-жа час пагражалі ператварыць самалёт у трасікі.

Вадан'янаў старанна выбраў найбольш роўную пляцоўку. Вось самалёт краўчыся ніжэй і снежнага напярву. Коўзае па ім... спыніўся...

Некалькі секунд мы маўлява глядзелі

азін на аднаго. Потым раздалося заханіччае «ура». Мы пачалі паварачаць, рываліваці Шмідта і азін аднаго. Отто Юльевич ухвалявана сказаў прывітаннае слова, прысвечанае таварышу Сталіну, і зноў «ура» прапавілася над крыгамі.

Зара-жа прыступілі да вазалкі лагера. Робатамі кіраваў О. Ю. Шміт. Практычна ўказанні, як размеркаваць грузы, давалі будучыя зможыці Панаіна, Фларэаў, Кронкеў, Шыршоў. Яны агазала прадумалі ўсё да храбрых дэлачэй. Ім-жа прызначы правесці тут усеь паларны дзень і, пільна, усю паларную ноч. Усёго адзін дзень і адна ноч, але як яны доўга будуць цягнуці!

Перш за ўсё ўсталявалі радыёмачуту і дапамагі Кронкеў сабраць стацыю. Спалілася хутчэй павелічыць «Валіку амяло», што ў нас усё добра. Потым вандэлі ішчымі справілі. Спора ў лагерах з я-лянамі пачаў пачаць, і па газавай пліне запліў абых. Жыццё пайшло сваім напрамкам.

Крыга паступова абжывалася. Вось ужо наменілася спежкі паміж самалётам і палаткамі. Палаткі ўсё больш упарадкаваліся. Мы абнеслі іх снежкімі паранамі, абараняючымі ад ветру і пургі.

Велізарную радэсна ачухалі, калі кіраўнікі партыі і ўрада на чале з таварышам Сталіным прыслалі нам пейла, сардэчнае прывітанне. Лікаванне ахаліла ўсеь лагер.

З неспрыяльнасцю чакалі прылёту астатніх караблёў. Нарэшце, 25 мая атрымалі павалашаенне, што на в. Рудольфа пайшоў паліцманскі самалёт вытупюцца да вылету. Сляма за гэтым дэлачы, што ў павятра пайняўся машына Молакава, за ём Алексеева, а за ім і Мазурука.

Мы ў думках ладзілі одам з ім, разам з ім пераваліці грузы за градусаў. Напружана чакалі, не выпускаячы з вачэй кропка. У небе паказалася малосенява кропка. Праз некалькі хвілін мы пачалі самалёт Молакава. Вядлікі павяртанай карабл' бабіўся да лагера і зрабіў два кругі. Молакаў разглядаў аэрадром. Пераканаўшыся, што можна добра сесці, ён падвёў самалёт на выкісанне, і скоро вядлікі двух караблёў спыніў азін аднаго ў абдымках.

М. БАБУШКІН.

ЗАМЕТКІ ФЛАГШТУРМАНА

Палёт на Паўночны полюс і высадка зможыці на дрейфуючай ільзіне ў самым ценры Паларлага басейна з'яўляцца бліскучым вынікам велізарнай работы, праведзенай Савецкім Саюзам па асваенню Арктыкі. Адначасова экспедыцыя на Паўночны полюс пачае пачаць павому этапу навукова-даследчых работ.

І. Т. СПІРЫН

спрыяючых далейшаму асваенню арктычных шыротаў.

Надзейнасць, рэгулярнасць палётаў у Арктыку значна павялічыла ў рэзультате вывучэння і выкарыстання матарыялаў, атрыманых ад экспедыцыі на полюс. У асноўным гэты матарыял дамагалеся вырашыць праблему арктычных і антарктычных палётаў. Некаторымі мыслямі і паводу гэтых палётаў мы і хацелі падзяліцца ў гэтым артыкуле.

Найбольш сур'ёзнае пытанне — пільнае самалёта і палёты незалежна ад пагоды. Своеасабыты ўмовы Арктыкі прымушаюць пільна ў розных дуктах маршрута доўга чакаць надзейнай і арыкулярнай поспех пералёту, пагоды. Не ўсё-жа нагоду ў Арктыцы прыгодна для палётаў. Ураганніна павалічылі, пагражаючы абжываннем самалёта, робячы палёт немагчымым. Праўда, такая пагода ў летні час сустракаецца параўнальна рэдка.

НА ЗДЫМКУ: каманда флагманскага карабля «СССР-170» Героя Савецкага Саюза тав. М. В. Вадан'янаў (справа) гутарыць з флагштурманам тав. І. Т. Спірын на аэрадроме ў Халмагоры перад вядлём.

СОВЕЦКАЯ АРКТЫКА

На працягу апошніх 10 год Галоўпаўночэрныя правы велізарную работу па асваенню Арктыкі. Гэта работа ўжо мае вялікі практычны рэзультат. Калі прагледзець усеь машеры і асноўныя Галоўпаўночэрныя, пачынаючы ад Архангельска ўздоўж паўночнага ўабаружа, праз якое штодзень праходзіць сучны з велізарнай колькасцю грузаў (мінералы, сыравіна, здабытаемя ў гэтых раёнах), то можна канкрэтна пераказана ў гэтай велізарнай рабоце па асваенню Арктыкі не толькі з пункту погляду навуковых даследаў, але і з пункту погляду практычнай апрацоўкі і забавчы мінералаў і сыравіны.

Вышэй 62-й паралелі і калячочы Паўночным полюсам Галоўпаўночэрныя мае неапаўночную волькасць ганьлівых пунктаў, соўрадаў, калгасоў, шахт на зямлічых пугало, солі і ішчы мінералаў, якія маюць вялікае значэнне для асабудоў і пільнага выкарыстання і вызваў ў нашы аддзельныя раёны.

Выконваючы гэту велізарную работу па асваенню Арктыкі, нашы авіяпільны кадры выраілі і ў барацьбе з прыродай выкавалі з себе залучылічкі летныя якасці.

Вольт палётаў у Арктыку даў нам магчымасць не толькі падыграваць паліную групу людзей, засуджаных героіч-дэлачы, вядомых усяму свету, але і атрымаць неабходны вопыт на ўвасаанне нашага самалётнага парка, які патрабуе асаблівых умоў пры палётах у Арктыку.

Толькі пры такіх сістэматычных і ўпартым паступленні на Арктыку, якое вылічыла ўсекія эфектыўна і рокаворныя палётны, накіраўшы гэты вольт і даў магчымасць паставіць у парадок для таіх залучыч, як высадка на Паўночны полюс дрейфуючай экспедыцыі і палёт праз Паўночны полюс акупажа «АНТ-25».

Ця палёта на Паўночны полюс зарадзілася ў О. Ю. Шмідта, у момант, калі ўсё група чалоскінаў, пасля гібель і чака-да ламаюці з малярка.

Ужо гэта адно характэрнае залучыч-лючы мужнасць і стойкасць нашай большыя партыі і яе вартых сямей. 100 чалавек акіжажа гэтага парадка, не вядочы свайго лёсу, ва ўмовах грознай небяспекі, знаходзілі ў сабе мужнасць і дэбрасьчы памышчыць аб палёце на Паўночны полюс.

Гісторыя паходу на Паўночны полюс накірава дэсанцістаў: неадараваная спрыя аднаго даследчыка Амундсена, які залучычыў для яго катастрофай; палёт Нобіла на дыржаблкі, падпрэпшым катастрофу ў раёне Паўночнага полюса; палёт Барда, амерыканскага лётчыка, які не сёў на полюс, а тун-жа вярнуўся назад. Усё гэта характэрнае вылічыла залучыч умоў і велізарную парактоўчыу работу, якую патрабавала Арктыка, каб яе заваяваць.

Ні яна з велізарнай колькасці экспедыцый, якія прабалі заваяваць Паўночны полюс, не маюць нават і памышчыць аб высадкі дрейфуючай экспедыцыі, якая пайняла астапа на палы год азіваан, а значыць — аб закіданні велізарнай колькасці грузаў.

Амерыканскі даследчык Піры фактычна прабыў на Паўночным полюсе толькі некалькі гадзін і тут-жа вярнуўся зноў. А між тым, значэнне полюса з пункту погляду «хуці навор'я» патрабуе сістэматычнага і ўпартага вывучэння на працягу ўсіх чатырох сезонаў года. Такал велізарная і адказная залуча мада аказанна працягу толькі большыяшчы партыі ў магутнай авіяпільнай прамысловасці, створанай за такі кароткі пражэмак часу. Для высадкі дрейфуючай экспедыцыі на Паўночны полюс патрабавалася гадзіна

Галоўным-жа ворагам самалёта з'яўляецца ніжняя воблачнасць пры сярэднім ветры і часамі мностве ападкаў.

Можна спадзявацца, што ў апошніх унікаль палёты матчыны, калі самалёты і аэрадром будуць аснашчаны апаратурай, гарантуючай надзейнасць і ўпэўненнасць палёты і палёт на пасадку. Для палётаў у тумане, воблаках самалёт павінен быць старанна абсталяван добрай, дакладнай апаратурай, якая дае магчымасць для сляжка пільнага. Таксама і аэрадром павінен быць абсталяван апаратурай, у поўнай меры забеспечваючай знаходжанне лётчыка мясца пасадкі. Пры захаванні гэтых умоў палёт можа ўзячыць усяму, выканаць усеь палёт у воблаках ці ў тумане, знайці на разліч ары-дром і пры дапамозе радыёапаратуры разлічыць пасадку і прызначыцца.

У высодкі шыротах, дзе няма армянта-рэф, вялікае значэнне маюць пытанні вы-хад самалёта на цэль і армянтаіроўкі ў часе прабывання ў павятрах. Палёты на-шых караблёў і 16 дзён, праведзены ў раёне полюса, паказалі, што і авіяпільная штурманская апаратура можа працаваць ладзейна, але ўсё-ж яе трэба спецыяльна прыстасавана для работы ў арктычных умовах. Пасля палётаў стала відавочна, што патрэба асабля магнітнага сістэма кампасу. Патрэбна стварыць спецыяльны сонечны кампас, кіруемы з кабіны самалёта. Узячычы мыслі аб разлічыва-пільных прыборах, аб стварэнні радыё-мачнай і пеленгтарнай сеткі. Усё гэта патрабуе дэлачы рашароўкі. Што дэлачы павятраў астранаміі, якая з'яўляецца асноўна з незалежных сродкаў армянтаіроўкі, то яе працэсінь значна арыспіцы, каб астранамічнае вызначэнне месца стала даступным кожнаму членаў акупажа.

Вылічычыю ролю ў арктычных палётах атрымае радыёапаратура. Уявім сабе, што азін з нашых караблёў, які сёў асобна ад другіх, страціў-бы радыёапаратуру з ары-кулярнымі светам. Наўрад ці змаглі-б мы знайсці гэты самалёт. Карабл' экспеды-цыі былі ўзброены даскавалай тэхнікай. Мы пераказаліся, што для карабля, ля-таючага над велізарнымі прасторамаі ады-валі палёў, патрэбна самая лепшая, сама даскавалая радыёапаратура.

Патрэбна максімальна расшырыць і метэастацыі ў Арктыцы, бо метэаралагічнае абслугоўванне высокашаротных палётаў мае істотнае значэнне. Трэба было-б таксама стварыць рад дрейфуючых зможыч, накірачы павалашаенні. Гэтыя зможыч метэастацыі прыносяць непаўночную карысць. Мы лічылі-б неабходным уста-ночыць на дрейфуючым ільзінам радэ-мэаўтаматы, які будучы праз пільны пражэкт часу аўтаматычна павалашаенні асноўныя метэаралагічныя даныя.

Некалькі слоў аб унутраным абста-ляванні самалётаў, асабліва тых, якія будуць разлічаны на далёкія транспартныя палёты. Самалёты павіны быць апыляемы. На вышэйшых пасадкі яны павіны служыць жыллем для акупажа, забяспечыць бытавыя выганы (рухомыя ложка, вухня, месца для адзінчачы і т. д.). Гэта патрабаванне аказанае і адыка можа быць выканана. Карысць яго стала відавочнай за часе прабывання флагманскага карабля на ільзіне ў раёне полюса.

Не так ужо страшны таймы Арктыкі. Палётам на полюс асабля прылачына-на. Мы маем права таварыць аб рэгуляр-ных павяртаных вяснонах за паларным кругам.

І. Т. СПІРЫН,
Лётчык-штурман.

М. Т. СЛЕПНЁЎ
Герой Савецкага Саюза

КРАІНА ГАНАРЫЦА ІХ ПОДВІГАМІ

У дзень аварыі слаўнай авіаклары павяр-таных караблёў экспедыцыі адважнага ака-дэміка Шмідта на Паўночным полюсе, у асо-бе камандзіра авіаклары майго старога друга М. В. Вадан'янава, вітаю ўсёсь летымі сляжкі экспедыцыі.

Вяліка іх перамога і педарна ўсё пера-дае чалавечтву ападыроў савецкім дэ-лачыкам і вучоным, якія асталіся на ільзі-нах. — таварышам з групы Панаіна, як сімвала барады за новую сацыялістычную культуру.

У рэзультате дэсанціраваў работы са-вецкіх вучоных, маракі і лётчыкаў, кіру-чымі вялікім мудрым Сталіным, дамаглі стварыць шлях паміж двумя поўшар'ямі, на якому прайшлі ўжо з гонарам нашы прыяцелі тт. Чалазай, Байдукоў і Белькоў.

Краіна ганарыцца іх подвігамі!
Ура, таварышы!

ПРАЦОУНЫЯ ВІТАЮЦЬ ГЕРАІЧНЫХ ЗАВАЯВАЛЬНІКАЎ ПАЎНОЧНАГА ПОЛЮСА

© Прадвіжнік ВССР з неабходнай ува-гай савіці на пералётны экспедыцыі на Паўночны полюс. Геройства вучоныа-большыка Отто Юльевича Шмідта, камандзіра павяртаннага карабля Вадан'янава і ішчых удзельнікаў экспедыцыі выказала захан-ленне ў сэрцах прыхільных.

© Усё іх службы менскага азілачкіна экспедыцыі, на паранайнай станцыі Негарола, на станцыі Барыскаў, у амянах неапаўноча зыгулачанага вузла і на лінейных стацыях, учора і павярчоча праводзілі гутаркі і чытка матарыялаў аб слаўных азілачавельных Паўночнага полюса. Раба-чыя менскага вузла паслаў і Архангельск на імя Отто Юльевича Шмідта прывітань-наў тэлеграфам: «Вітаем з папыхочым за-варшаннем экспедыцыі на Паўночны по-люс. Рады і ганарымся вамі. Моцна па-шюкаем ваши рукі».

© Выхаваныя менскага дзіцячага дома № 4 з непадраваемай увагай слухалі гу-таркі аб адважных і бастратных зава-явальніках Паўночнага полюса. Пасля гу-тарак дзеці праводзілі гульні ў палётах у Арктыку і выражэнне чалоскінаў. Вы-хаванцы дзіцячага дома, вучні першага клас-са Дамат'яна і Мартыноўскі Педра зра-білі адысоўскі Отто Юльевича Шмідта і ла-гера на Паўночным полюсе.

© З вялікай увагай і цікавасцю савіці калгаснікі Лоеўскага раёна за пералётны экспедыцыі О. Ю. Шмідта на Паўночны полюс і Герояў Савецкага Саюза Чалазая, Байдукова і Белькова з Масквы ў Паўно-чыны Амерыку. У калгасках правядзены гу-таркі аб пералётах. Калгаснікі савітасар-пені «Палеская праўда» азылі: «Наша авіяпільная з'яўляецца грознай несакрушаль-най сілай. Мы ганарымся подвігамі муж-ных сямей нашай радзімы. Іх гераячыя пошві патхіяе нас на барацьбу за высокі сацыялістычны ўрадаў».

© Кожны дзень у радэкаво вялікім па-токам паступаюць радэкавоі сходаў ра-бочых, студэчых, італігачыч.

Работы Гомсельмаша, вучні мескіх шкля, калгаснікі Смалавіцкага, Слукіна і ішчы раёнаў зылачавоць сваю радэка-па паводу заваявання Паўночнага по-люса нашымі савецкімі паларнікамаі. Народ вітае нашых слаўных паларнікаў, выка-зала сваю гадубнасць умоваў абарона-зольнасць СССР, у каралеішы тэрмі-на прасяці падпіску на пазыку абароны.

Работы Гомсельмаша, вучні мескіх шкля, калгаснікі Смалавіцкага, Слукіна і ішчы раёнаў зылачавоць сваю радэка-па паводу заваявання Паўночнага по-люса нашымі савецкімі паларнікамаі. Народ вітае нашых слаўных паларнікаў, выка-зала сваю гадубнасць умоваў абарона-зольнасць СССР, у каралеішы тэрмі-на прасяці падпіску на пазыку абароны.

Работы Гомсельмаша, вучні мескіх шкля, калгаснікі Смалавіцкага, Слукіна і ішчы раёнаў зылачавоць сваю радэка-па паводу заваявання Паўночнага по-люса нашымі савецкімі паларнікамаі. Народ вітае нашых слаўных паларнікаў, выка-зала сваю гадубнасць умоваў абарона-зольнасць СССР, у каралеішы тэрмі-на прасяці падпіску на пазыку абароны.

Работы Гомсельмаша, вучні мескіх шкля, калгаснікі Смалавіцкага, Слукіна і ішчы раёнаў зылачавоць сваю радэка-па паводу заваявання Паўночнага по-люса нашымі савецкімі паларнікамаі. Народ вітае нашых слаўных паларнікаў, выка-зала сваю гадубнасць умоваў абарона-зольнасць СССР, у каралеішы тэрмі-на прасяці падпіску на пазыку абароны.

Работы Гомсельмаша, вучні мескіх шкля, калгаснікі Смалавіцкага, Слукіна і ішчы раёнаў зылачавоць сваю радэка-па паводу заваявання Паўночнага по-люса нашымі савецкімі паларнікамаі. Народ вітае нашых слаўных паларнікаў, выка-зала сваю гадубнасць умоваў абарона-зольнасць СССР, у каралеішы тэрмі-на прасяці падпіску на пазыку абароны.

Работы Гомсельмаша, вучні мескіх шкля, калгаснікі Смалавіцкага, Слукіна і ішчы раёнаў зылачавоць сваю радэка-па паводу заваявання Паўночнага по-люса нашымі савецкімі паларнікамаі. Народ вітае нашых слаўных паларнікаў, выка-зала сваю гадубнасць умоваў абарона-зольнасць СССР, у каралеішы тэрмі-на прасяці падпіску на пазыку абароны.

Работы Гомсельмаша, вучні мескіх шкля, калгаснікі Смалавіцкага, Слукіна і ішчы раёнаў зылачавоць сваю радэка-па паводу заваявання Паўночнага по-люса нашымі савецкімі паларнікамаі. Народ вітае нашых слаўных паларнікаў, выка-зала сваю гадубнасць умоваў абарона-зольнасць СССР, у каралеішы тэрмі-на прасяці падпіску на пазыку абароны.

Работы Гомсельмаша, вучні мескіх шкля, калгаснікі Смалавіцкага, Слукіна і ішчы раёнаў зылачавоць сваю радэка-па паводу заваявання Паўночнага по-люса нашымі савецкімі паларнікамаі. Народ вітае нашых слаўных паларнікаў, выка-зала сваю гадубнасць умоваў абарона-зольнасць СССР, у каралеішы тэрмі-на прасяці падпіску на пазыку абароны.

Н. А. УРАЛАУ,
нам. начальніка паларнай авіяпіль.

